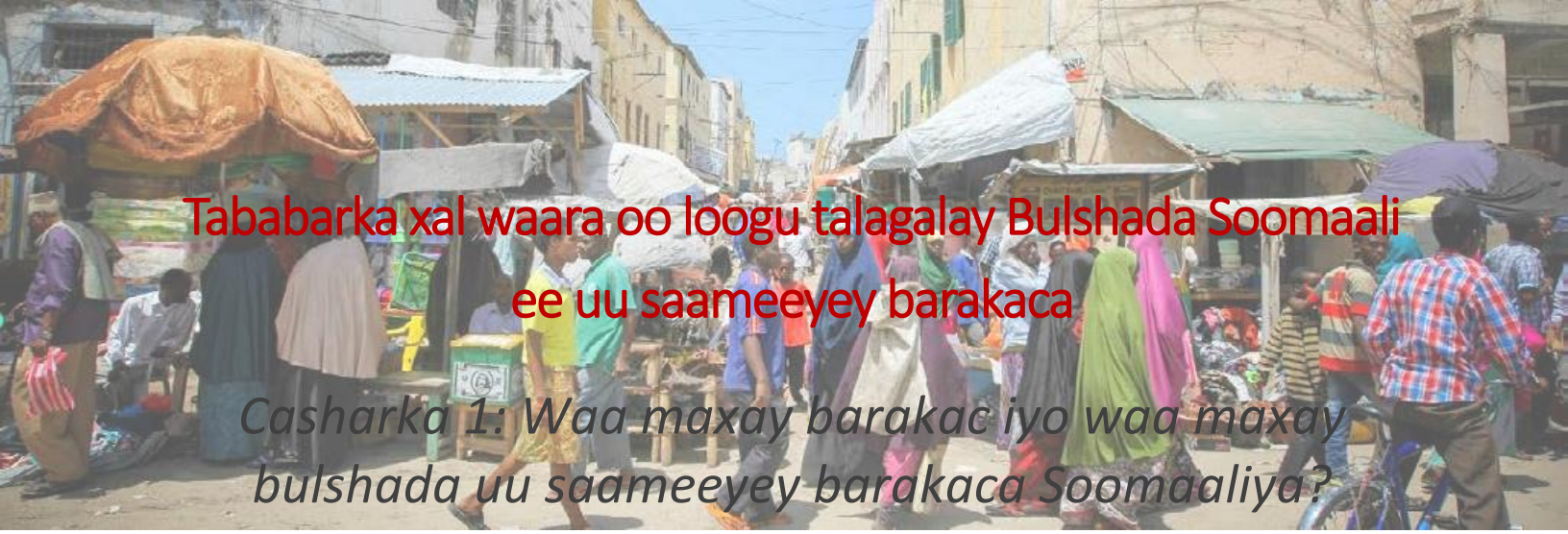


Tababarka xal waara oo loogu talagalay Bulshada Soomaali ee uu saameeyey barakaca

Casharka 1: Waa maxay barakac iyo waa maxay bulshada uu saameeyey barakaca Soomaaliya?

Soo koobid

Casharkaan wuxuu hordhac uyahay fikrada bulshada Soomaali uu saameeyey barakaca. Qeebaheeda ugu waaweyn (Qaxooti, Qaxootiga soonoqday, Barakacayaasha iyo Bulshada marti loo yahay) iyo habkeeda guud.

Bulshadaan Soomaali oo uu saameeyey barakca iyo qaabkeeda guud ee la xiriirta ayaa udub dhexaad u noqon doonta qaab-dhismeedka fikradaha iyo xallinta xalalka waara. Kalfadhigu wuxuu ku bilaabmayaa howlaha socodka oo ujeedadiisu tahay in ka-qaybgalayaashu ay isku aqoonsadaan arrimaha ay wajahayaan bulshada Soomaali oo uu saameeyey Barakaca. Wada-xaajoodyada ka dambeeya hawshan waxay fursad fiican u noqon doontaa in laga bilaabo ka doodista waxyaabaha ugu waaweyn ee keenaya baylahnimada, caqabadaha ugu waaweyn ee xallinta barakaca iyo waxyaabaha ugu waaweyn ee la tixgeliyo marka la isku dayayo in la taageero xalal waara oo loogu talagalay bulshooyinka Soomaali oo uu saameeyey barakca.

Kalfadhiga intiisa kale wuxuu u heellan yahay sahaminta qaybaha bulshada uu saameyey barakca iyo habka loo wajahayo iyadoo laga shaqeynayo arrimaha ugu waaweyn ee ay la kulmaan qaybaha/xubnaha bulshada uu saameeyey barakca ee kala duwan ee Soomaaliya iyo in xoogaa xoogga la saaro sababaha keenay barakaca dalka.

Ujeeddooyinka:

Dhamaadka casharka, kaqaybgalayaasha waxay awoodi doonaan in ay:

- Qeexaan qaybaha kala duwan ee dadka uu saameeyey barakaca
- Qiimeeyaan baaxada uu leeyahay barakaca Soomaaliya
- Sharaxaan sida barakaca usaameeyey nolosha dadkaan ku nool Soomaaliya.
- Qaataan hab dhamaystiran oo isku dhafan oo ay ku jiraan bulshada barakaca uu saameeyey ayadoo waafaqsan siyaasada Soomaali.

Fariimaha muhiimka ah

1. **Barakaca wuxuu saameeyaa nolosha dadka lagu qasbay inay ka baxaan gurigooda sababo la xiriira iskahorimaad, cadaadisyo rabshado, isbeddelka cimilada ama masiibooyinka, siyaabo badan**
2. **Barakacayaasha, qaxootiga iyo dadka soo laabanaya waxay la kulmaan arrimo u gaar ah barakaca oo u baahan in la tixgeliyo**
3. **Barakaca ayaa sidoo kale saameyn ku leh bulshooyinka martida loo yahay. Jawiga siyaasadeed, dhaqan iyo dhaqan-dhaqaale ee martida loo yahay waa in la tixgeliyaa marka la isku dayayo in xal loo helo barakaca.**
4. **Qaadashada hab dhammaystiran oo ay ku jiraan dhammaan Bulshooyinka ay uu Saameeyey Barakaca ayaa fure u ah raadinta xal waara ee barakaca.**

Ogsoonow in qoraalada fududeynta iyo talooyinka iyo sidoo kale farriimaha muhiimka ah la siinayo sibidh kasta sanduuqyada qoraalka.

Hababka Bixinta

Qaabdhismeedka

Wada marka: Ujeedada ugu weyn ee hawshan hordhaca ah ayaa ah in la caawiyo ka -qaybgalayaashu inay fahmaan xaalada dadka bulshada ah ee uu saameeyey barakaca iyo In ay bilaabaan ka doodista nuglaanta, arrimaha iyo walxaha ay tahay in la tixgeliyo marka la isku dayayo xal u helidda barakaca.

- Tilmaamaha hawshan waxaa lagu sharaxay dukumintiga cinwaankiisu yahay M1. Kulanka 1. Tilmaamaha Socodka Awoodda.
- Sharaxaadaha astaamaha oo loo qaybin doono ka qaybgalayaashu waxay ku jiraan dukumintiga: M1. Kulanka 1. Astaamaha wada marka.

Markaas, fadhigan wuxuu u qaybsan yahay laba qaybood:

1. Bulshada uu saameeyey barakaca iyo qaybaheeda:
   Qaybta koowaad waxay ku saabsan tahay qaybaha kala duwan ee dadka barokacay ama dadka ay saameeysay barakaca. Waxay ku lug leedahay qeexidda qaxootiga, barakacayaasha, barakacayaasha iyo soo -noqoshada qaxootiga iyo bulshooyinka martida loo yahay. Ha ka labalabeyn inaad weydiisato ka -qaybgalayaasha inay si firfircoon uga qaybqaataan iyaga oo aad

weydiinayso farqiga u dhexeeya qaxootiga iyo barokacayaasha, kuwa soo noqonaya iyo sababta bulshooyinka martida loo yahay ay ugu lug yeelan lahaayeen xalal waara.

Waxaad tusi kartaa muuqaaladaan si aad umuujisa qeexitaannada:

- IDP: https://www.unhcr.org/internally-displaced-people.html
- Asylum seekers: https://www.youtube.com/watch?v=E1E_tiagn8Q
- Refugees: https://www.youtube.com/watch?v=GvzZGplGbL8

2. Bulshada ay Saameysay Barakaca xalkeeda waara ee waara iyo falanqaynta ugu horreysa ee maxalliga ah.
   Ujeeddada qaybtan fadhigu waa in la muujiyo in kasta oo dadka barokacay ay leeyihiin barokacyo gaar ah iyo khataro ilaalin oo u baahan in wax laga qabto, dhammaan bulshada ay saameeysay barakaca waa in lagu xisaabtamaa qorsheynta xallinta muddada-dheer sida:

   - Dadka barakacay kuma noola meel bannaan laakiin waxay ku nool yihiin bulshooyin hore u jiray oo leh astaamo bulsheed iyo dhaqan siyaasadeed;
   - Barakaca ayaa saamayn ku leh bulshooyinka martida loo yahay.
   - Wadajirka bulshada ee u dhexeeya qaybaha kala duwan ee Bulshada ay saamaysay barakaca ayaa fure u ah xaqiijinta xalalka waara ee muddada dheer lagana fogaado niyad-jabka, isku dhacyada, iyo barokaca cusub ee iman kara. Wax-qabadku waa fursaddii ugu horraysay ee ka - qaybgalayaashu ku bilaabaan aqoonsiga sababaha barokaca ee ku jira xaaladdooda iyo ka fekerida arrimaha ugu waaweyn ee ay la kulmaan xubnaha Bulshada ay saameysay brakaca.

Haddii aad waqti haysato, Waxaad qaybin kartaa qoraal-gacmeedkan oo muujinaya natiijooyinka sahanka Xarunta Korjoogteynta Barakacayaasha ee bulshada martida loo yahay ee gobolka Banaadir una oggolow ka-qaybgalayaashu inay akhriyaan.

Waqtiga:

Kalfadhigan ayaa la qorsheeyey inuu socdo hal saac iyo bar

- Qiyaastii ilaa 30 daqiiq oo howsha wada marka ah
- 30 daqiiqa oo soo jeedin ah
- 30 daqiiqa oo jimicsiga: 15 daqiiqa koox ahaan iyo 15 daqiiqadood oo koobitaan lagu sameeya

Hawlaha

I. Wada marka.

- Tilmaamaha howshaan waxaa lagu sharaxay dukumintiga ciwankiisu yahay M1. Kulanka 1. Tilmaamaha wada marka.
- Sharaxaadaha astaamaha oo loo qaybin doono ka qaybgalayaashu waxay ku jiraan dukumintiga: M1. Kulanka 1. Astaamaha wada marka.

II. Habka Bulsha ay saameysay barakaca iyo falaqaynta ugu horeysa ee maxaliga ah

1. **Howsha 2: Sababaha barakicinta iyo arimaha laxariira barakaca**

- Samee 4 kooxood oo udhiganta afarta qaybood ee bulshada ay saameysay barakaca: Barakacayasha, Qaxootiga, qaxootiga soo noqonaya iyo bulshooyinka martida loo yahay.
- Iyada oo ku saleysan macnaha guud, weydii ka -qaybgalayaasha inay ka jawaabaan labadan su'aalood ee waaweyn:
  - Maxay yihiin sababaha ugu waaweyn ee barokaca qaybahan barakacayaasha (marka laga reebo bulshooyinka martida loo yahay)?
  - Maxay yihiin arrimaha ugu waaweyn ee barakaca ee la kulma xubin kasta oo ka mid ah Bulshooyinka ay saamaysay Barakaca ee Soomaaliya/aagga degaanka?
- Sii kooxaha 15 ilaa 20 daqiiqo si ay u dhammaystiraan layliga.
- Weydii inay kasoo jawaabaan – 3 daqiiqa kooxkasta.
- Kusoo uruuri jawaabtooda Warqada shaxda
- Ugu dambayntii muuji in arrimaha qaarkood ay ka siman yihiin dhammaan xubnaha Bulshada ay saamaysay Barakaca iyo in qaarkood ay gaar u yihiin barokacayaasha, qaxootiga ama dadka soo noqonaya. Dhammaan arrimahan waa in la tixgeliyaa marka la raadinayo xalal waara.

Diyaarinta

- ☐ Xulo jilayaasha waxqabadka Wada Marka bilowga casharka oo daabac
- ☐ Akhri tilmaamaha loogu talagalay dhaqdhaqaaqa wada marka waqti ka hor oo tilmaam meel ku habboon oo hawsha lagu qabanayo. Waa suurtogal in dibadda lagu sameeyo.
- ☐ Daabac qoraal -gacmeedkan oo cinwaankiisu yahay “natiijada sahanka bulshooyinka martida loo yahay in la qaybiyo dhammaadka casharka.

Kheyraad muhiim ah:

- Somalia Durable Solutions Strategy : Somalia The National Durable Solutions Strategy 2020 - 2024.pdf (reliefweb.int)
- *The Impacts of Internal Displacement on Local Communities: Examples from Ethiopia and Somalia*, Louisa Yasukawa, Refugee Survey Quarterly, 2020, 39, 544–551

- *UNHCR videos:*
  - -IDP: https://www.unhcr.org/internally-displaced-people.html
  - Asylum seekers: https://www.youtube.com/watch?v=E1E_tiagn8Q
  - Refugees: https://www.youtube.com/watch?v=GvzZGplGbL8